Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 92. | Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 22. цвітня, 1922. | VOL. XXX. | No. 92. | Jersey City, N. J., Saturday, April 22, 1922. | THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

ЮНІЯ ОБВИНЯЄ КОПАЛЬНІ ЗА ПРИМУСОВУ ПРАЦЮ

ПИТСБУРҐ, ПА., 20. цвітня. — Френсис Фіней, організатор майнерської юнії Де Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, вніс скаргу до департаменту (міністерства) праці проти сталевого підприємства Крусибел Стіл Ко. оф Америка в Крусибель, Ґрін Кавнті, Па., котрій закидає, що вона примушувала робітників робити в своїй копальні та не пускала їх зі села.

Зарядчики обжалованого підприємства заперечують правдивість закидів. Департамент праці став розсліджувати закиди юнійного організатора.

КОКСОВИЙ ВУГЛЕВИЙ ПРОМИСЕЛ ВІДЧУВАЄ СТРАЙК

ПИТСБУРҐ, 20. цвітня. — З урядових розрахунків, поданих нині до публичного відома, виходить, що добуванне коксового вугілля (конче потрібного для продукції зеліза і сталі) в пенсилвенійськім коксовім окрузі спало за послідний тиждень о 51,000 тон або о одну третину в порівнанню з продукцією його попереднього тижня.

СТАЛЕВІ ФАБРИКИ ПРИМУШЕНІ ЗАКРИВАТИСЯ

ҐВІЛІНҐ, Вест Верджінія, 20. цвітня. — Заряд фабрики зеліза і стали підприємства Ґвілінґ Стіл енд Айерн Ко. оголошує, що наслідком недостачі коксового вугля від неділі фабрику замкнеться. Фабрика наймає 800 робітників.

ХОЧУТЬ ВИКИДАТИ СТРАЙКАРІВ З КОМПАНІЧНИХ ДОМІВ

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 20. цвітня. — Вугляне підприємство Ровздейл Ковл Ко. внесло до суду 22 позви проти страйкуючих майнерів з околиці, просячи о дозвіл викинути страйкарів з компанійних домів.

ЛОК ГЕЙВЕН, ПА., 20. цвітня. — Шерифи зі своїми помічниками почали уже викидати родини страйкуючих майнерів з домів, що є власностю вуглевого підприємства Кетел Крік Ковл Майнінґ Ко. Викидані майнери не ставили опору і покинули доми протягом кількох годин.

СПРАВА ФЕДЕРАЛЬНОГО СЛІДСТВА НАД ВУГЛЕВИМ ПРОМИСЛОМ

ВАШІНҐТОН, 20. цвітня. — Перед робітничим комітетом палати послів відбувається переслуханнє в справі законопроєкта Бленда, котрий пропонує сотворенне федерального тіла для розслідження вуглевого промислу.

Яко свідок виступив нині перед комітетом Ґескил, голова федеральної торговельної комісії. Він заявився за законопроєктом і радив, щоби тіло було зложене з фахових та безінтересовних інжинерів. Така комісія після всякої правдоподібности переконається, що вся хиба вугольного промислу лежить в торговлі вуглем.

ПОЧАЛИ ДЕБАТУ НАД МИТОВИМ ЗАКОНОПРОЄКТОМ

ВАШІНҐТОН, 20. цвітня. — В сенаті почалася нині дебата над митовим законопроєктом, внесеним сенатором Меккамбером та одобреним сенатовим комітетом.

Першим бесідником виступив самий автор законопроекта, противлячися дальшим змінам в ньому. Він закликав фабрикантів не знижувати робітничої заплати.

„ЗЛЕ ПЛАЧЕНІ КОНҐРЕСМЕНИ"

ВАШІНҐТОН, 20. цвітня. — Конґресмен Мондел, провідник републиканців в палаті послів, підчас дебати над пенсією урядників федеральних кораблів виголосив в конґресі промову, в котрій заявив, що члени палати послів, на загал кажучи, не є плачені як слід, коли взяти під увагу їх здібности.

Він нарікав, що американський уряд дістав від конґресменів за дешеві гроші службу, за яку приватна фірма мусілаби заплатити богато більше.

Кождий член палати послів побирає річно 7.500 долярів кромі коштів подорожи.

„РОБОТИ ПОПРАВЛЯЮТЬСЯ"

ВАШІНҐТОН, 20. цвітня. — Комісія, утворена конференцією для безробіття, що кількамісяців тому відбулася у Вашінґтоні на заклик президента Гардинґа, подала своє місячне справозданне про стан робіт в Злучених Державах, з котрого виходить, що роботи постійно поправляються.

На розрахунок комісії, на кождих 100 свобідних становищ є тепер 160 просячих о занятте, тоді як в місяцю січни їх було 226. Инчими словами, тепер находиться роботу для 62 процентів безробітних, тоді як три місяці тому находжено її лише для 44 процентів.

ПРЕДСКАЗУЄ ПОБІДУ ОБОХ ВЕЛИКИХ СТРАЙКІВ

НЮ ЙОРК, 20. цвітня. — Самуель Ґомперс, голова Американської Федерації Праці, котрий приїхав сюди нині на переслуханне в справі будівельного промислу, заявив в розмові з ґазетярами, що оба великі робітничі страйки, себто вуглевий страйк і ткалняний страйк, покінчаться побідою робітників. На його думку, майнерський страйк скінчиться конференцією межи майнерами та підприємцями.

Він казав, що зусилля назадницьких елементів розбити Американську Федерацію Праці, скінчилися повним фіяском.

Українська авдієнція у державного секретаря Гюса у Вашинґтоні.

ВАШИНГТОН, Д. К., 20. цвітня. — Сьогодня о годині 3.45 приняв державний секретар Чарлз Евенс Гюс на послуханню у своему бюрі о. Петра Понятишина, адміністратора української католицької дієцезії в Злучених Державах, в товаристві д. Вилієма Дж. Кернса, дієцезального правного заступника.

Делеґація представила секретареви Гюсови справу державного становища Східної Галичини і терпіння українського народу сього краю під польською військовою окупацією, яку запорядили аліянти разом з бувшим правительством Вилсона.

Потім делеґація вручила меморіял у справі української Галичини.

Державний секретар заявив, що справу Східної Галичини знає і є дуже поважно нею заінтересований.

УРЯД ХОЧЕ ЗИЧИТИ ГРОШИЙ МУРИНСЬКИЙ РЕПУБЛИЦІ.

Америка думає зробити виняток в своїй засаді не зичити тепер нікому урядових гроший. Секретар Стейту Гюз зявився перед комітетом сенату для видатків і домагався, аби сей комітет признав 5 міліонів долярів на позичку для муринсько републики в середній Африці Ліберії. Секретар вказував на те, що ся република все сповняла точно свої зобовязання супроти других держав, а Злучені Держави зобовязані своїм словом чести позичити Ліберії гроший.

БУРЯ В ШІКАҐО.

Страшна буря навістила міста Шікаґо. Сильний вітер повивертав дерева, зривав дахи з домів, побив сотки склепових вивісок та хатних шиб. Він був такий сильний, що люди не могли вдержатися на ногах, а одного кінного полісмена змів з коня. Підчас бурі погибла одна дівчинка.

НЕ ВІЛЬНО БУДЕ ВЧИТИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Найвисший суд стейту Небраска розбирав недавно справу законности одного била, котрий постановляє, що в публичних приватних, парохіяльних та сектантських школах не вільно вчити німецької мови так довго, поки дитина не перейде вісім степенів. Позовники стояли на становищи, що стейт не має права видавати такого закона, але суд признав, що він на се право має.

ЯК АМЕРИКАНСЬКІ БОГАЧІ ДАЮТЬ НА ЦЕРКВИ.

На розі Парк Евеню та 64-ої вулиці в Ню Йорку будують баптисти величаву церков. Недавно оголосили вони, що до зложення всеї суми, потрібної на її будову, ще треба 100.000 долярів. Зараз найшовся богач, міліонер Вілієм Ракефелер, котрий зложив бажану суму в память своєї жени.

ЗАМУЖНА, АЛЕ НЕ ЗНАЛА ПРО СЕ

Найвисший суд стейту Ню Йорк розбирає тепер справу одної Рози Коген з Ансонії, в стейті Конетикат, котра пізвала свого мужа Абрагама Когена за уневажненнє подружа. Каже вона в своїм позві, що пізваний обіцяв був свого часу підбратися з нею, але обіцяв рівночасно взяти шлюб після всіх приписів жидівської віри. Місто сього він мав задурити її до міського уряду в Ню Йорку, вибрати без її дозволу позволеннє на шлюб, а потім пібратися з нею цивільним (нерелігійним) шлюбом. Позовничка каже, що вона підписувала ріжні папері зовсім механічно, не знаючи, що вона підписує. Вона ручить тепер, що якби вона була знала, що робить, вона сього булаб ніколи не зробила. Наречений мав її обіцяти купити золотий заручиновий перстень, але сього не зробив. Йдучи до шлюбу купив її перстень за десять центів, обіцюючи, що мати дасть її золотий. Мати дійсно дала по шлюбі її золотий перстень, і дівчина хотіла йти домів. Але тут пізваний задержав її, кажучи: „Сим разом я втяв штуку тобі. Ти моя жена, і мусиш мене слухати".

Пізваний каже, що він буде противитися уневажненню шлюбу, а як жена так дуже хоче релігійного ритуалу, то він може вволити її волю. Але жінка каже, що тепер вже вона сього не хоче.

ПРИЇЗД ПЕРШОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ПОСОЛКИ ГО АМЕРИКИ.

На корабли „Олимпик" приїхала в середу до Ню Йорку пані Астор, жена міліонера Астора, котрий приняв англійське підданьство та дослужився опісля англійського шляхотства. Вона є першою женщиною, що засідає в англійськім парляменті. Родом вона Американка.

СОЦІЯЛІСТИЧНА УПРАВА МІСТА

Місто Мілуоке в стейті Вісканзин находиться в заряді соціялістичного уряду. Міська рада і мейор міста соціялісти. По довгій боротьбі всі комітети міської ради перейшли теж в рки соціялістів. Мейором міста є Ден В. Говн.

ПРИКАЗ ПРО ВУСИ.

Міський уряд в Сакраменто в стейті Каліфорнія видав до міских полісменів та огневих сторожів формальний приказ, щоби вони запустили собі вуси і бороди. Сторожі огню і безпеченьства мають взяти участь в урочистім святованню одного стейтового свята і на ту памятку мають запускати бороди.

ГАЛИЦЬКІ УКРАЇНЦІ ХОТЯТЬ УСУНЕННЯ ЕПИСКОПА ХОМИШИНА.

Перемиский тижневик „Український Голос" продовжує кампанію проти станиславівського епископа Хомишина. В останньому числі закликає прямо, щоби „не складати датків на епархіяльні ціли так довго, доки не прийде до зміни на епископському престолі в Станиславові."

„ДАНИНА" НА ХОЛМЩИНІ.

Антін Васильчук з Холму має заплатити півтора міліона данини, хоч матеріяльний його стан є цего роду, що хоч продасть весь рухомий інвентар, то не збере більше як двіста тисяч.

ТЯЖКО МІРЯТИ ПОМІЧ ПОЛЬСЬКИМИ ШМАРКАМИ

Спеціяльний кореспондент дневника „Ґазета Варшавска" пише, що до так званого „Синдикату відбудови Росії" запрошено: Америку, Японію, Швайцарію, Голяндію, Чехословаччину. Лише Польща, не дивлячись на протекцію Франції, не зістала запрошена.

НІМЕЦЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ГОДЯТЬСЯ НЕ БРАТИ УЧАСТИ В РОСІЙСЬКІЙ КОМІСІЇ ҐЕНУЕНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ҐЕНУЯ, Італія, 20. цвітня. — Британський премієр Лойд Джордж заявив нині, що німецька делеґація на економічну конференцію згодилася не брати участи в російській комісії конференції, наслідком підписання німецько-російського договору в Рапалльо.

ДР. РАТЕНАВ КАЖЕ, ЩО ДОМАГАННЄ АЛІЯНТІВ НЕСЛУШНЕ, АЛЕ НІМЦІ УСТУПЛЯТЬ З РОСІЙСЬКОЇ КОМІСІЇ

ҐЕНУЯ, Італія, 20. цвітня. — Голова німецької делеґації др. Валтер Ратенав заявив, що німецьке правительство не відречеться рапальського договору. Він зазначив, що сей договір не тільки не перепиняє економічної конференції але помагає у її змаганнях; а також, додав він, договір не нарушує версайського мира. Длятого домаганнє аліянтів, щоби Німці не брали участи в російській комісії є не слушне і не справедливе, але Німці усунуться, бо вони і так на підставі рапальського договору будуть переговорювати про економічні справи з російськими представниками.

РОСІЙСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ГОДИТЬСЯ ЛИШЕ НА ПЕРЕДВОЄННІ ЦАРСЬКІ ДОВГИ

ҐЕНУЯ, Італія, 20. цвітня. — Російська делеґація вручила нині аліянтам писменну відповідь на їх предложення для розвязки російського питання.

Відповідь виглядає на угоду, але вона далека від того, аби можна сказати, що в ній принято аліянтські умови.

Російський делеґат Крістіян Раковський заявив, що російське правительство прийме давні царські довги, але не прийме довгів з часу останньої світової війни ані за царя, ані за Львова, ані за Керенського, бо Росія тоді воювала за справу аліянтів.

Кромі того російська делеґація не годиться на другі аліянтські услівя, а саме вимагані спеціяльні запоруки для чужинецьких приватних власностий в Росії і консулярну контролю над постановами російських судів у справах чужинців.

КАЖУТЬ, ЩО РОСІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ ПРОТИ ПОЛЬЩІ І РУМУНІЇ

РИҐА, столиця Латвії, 20. цвітня. — Тутешня російська часопись „Курєр (яку видають Поляки) доносить із Пскова (російське місто на схід від Естонії), що там большевики розліпили плякати, в яких проголошують мобілізацію жовнірів у віці від 18 до 40 літ.

Далі тасама часопись доносить, що большевики збирають великі маси війск над границями Польщі і Румунії.

ВЕЛИКА СОЦІЯЛІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ У ВІДНІ

ВІДЕНЬ, 20. цвітня. — Нині відбулась тут велика демонстрація, в якій взяло участь 100,000 робітників.

Для сеї демонстрації получились віденські комуністи із соціялістами.

Метою демонстрації була оборона 8-годинного дня, справа законодавства для заради безробіттю, а також манїфестація за признаннем совєтського правительства в Росії.

Демонстранти маширували улицями, несучи червоні прапори і співаючи революційні пісні.

СОЦІЯЛІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ В БЕРЛІНІ

БЕРЛІН, 20. цвітня. — Нині була в осередку німецької столиці велика демонстрація, в якій взяло участь 60,000 німецьких комуністів і соціялістів.

Бесідники промовляли до непроглядних товп, які стояли в порядку серед ліса червоних прапорів.

Демонстрація була для заяви симпатій російському совєтському правительству, а для протесту проти капіталістичних затій проти Німеччини і Росії.

ВЕЛИКИЙ ВИБУХ АМУНІЦІЇ В ПОЛУДНЕВІЙ СЕРБІЇ

БІЛГОРОД, столиця Сербії (Юґославії), 20. цвітня. — Нині прийшли сюди вісти з Монастира (місто в Македонії, в полудневій Сербії), що в минулий второк, дня 18. с. м., був там великий вибух, який спричинив великі шкоди.

Вибух повстав у складі амуніції і вибухових матеріялів під містом, який обняв 400 зелізничих возів, наладованих сими матеріялами. Вибух був такий сильний, що зруйнував велику часть міста і спричинив смерть соткам людий а каліцтво і рани тисячам.

Експльозія була в саме полудне і стрясла та запалила церкву, де були шкільні діти. Церква завалилась і румовища повбивали дітий.

Вибухові знаряди впали також на одну касарню, де жовніри виділи при обіді. Вибух многих з них убив, а многих ранив.

До Білгороду вістка наспіла пізно, одначе зараз запоряджено урядову поміч жертвам експльозії.

Король Александер вислав жертвам експльозії телеграму із співчуттем.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

[illegible] адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 493 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

[illegible] редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗА УКРАЇНСЬКУ БУКОВИНУ.

У Відні недавно доповнилась вибрана ще в 1918 р. „Буковинська Делеґація Української Національної Ради"; наново уконституувалась та розпочала наново визвольну працю. Яко правний заступник української частини Буковини звернулась із зазивом до населення не падати духом і вислала ноту до аліянтської Найвисшої Ради з жаданнем звільнення української частини Буковини від румунської окупації та прилучення її до цілої України, а в першій мірі до Східної Галичини.

КОПАЮТЬ СЛУГ.

Нарікають „Щоденні Вісти", що вони попали під суд. Судили їх власні товариші, члени Робітничої Партії Америки. Судили і засудили, що „Щоденні Вісти" мовляв поширяють національну ворожнечу та ведуть тим самим до розбивання єдности російської робітничої кольонії.

Нарікають на сей присуд „Щоденні Вісти" і висловлюють своє здивованне, що їх малиби судити за національну аґітацію людці, які самі повинні булиб суджені за націоналізм. Се „Щоденний Вістям" видається дуже дивним ,просто небувалим. Їх інтернаціональне серце бунтується проти такої грубої несправедливости зі сторони московських товаришів, для котрих вони служили з вірностю собаки.

Тимчасом в тому присуді нема нічого ні нового ні дивного. Російські члени Робітничої Партії Америки, осуджуючи інтернаціональні (читай: московські) „Щоденні Вісти" за ширенне аґітації за розбиттєм робітничої російської кольонії, потвердили лише те, що всі свідомі Українці вже давно про них знали. Саме те, що кождий Москаль, хоч якби він клявся інтернаціоналізмом, є ряним московським націоналістом. Що кождий Москаль, що голосить інтернаціоналізм Українцям, Білоросам, Литовцям, Фінцям і другим народам російської імперії, є не лише московським націоналістом, але й московським шовіністом, що хоче повернути в Москалів всі народи, попавші під московську владу. Своїм присудом московські націоналісти-шовіністи, вбрані в машкари американського большевизму, показали, що всякі балачки про інтернаціоналізм, про розвязанне національного питання большевиками, про національне визволенне комуністами всіх народів, про національні почування яко буржуазну видумку, є одною брехнею московського імперіялізму, що стремить до панування над чужими народами і визискування їх для інтересів Москви.

В присуді московських комуністичних шовіністів нема нічого дивного, як се думають „Щоденні Вісти". Що „Щоденні Вісти" вірно служили ідеї „інтернаціоналізму" і на своїх шпальтах виливали помиї на всякі прояви українського національного життя, тоді як вони похваляли такі самі прояви у Москалів та Ляхів, се зовсім не вдоволило московських комуністів. Сим сього всього замало. Вони аж тоді будуть вдоволені, як в Росії буде лише одна нація, як всі „інородці" повернуться в Москалів, а в Америці вся „російська робітнича кольонія" буде вживати в словах і в думці одної, „межинародної" московської мови. Тому вони дають „Щоденним Вістям" порядного копняка московським комуністичним інтернаціональним чоботом. Тому вони лають їх націоналістами, дезорґанізаторами, розбивачами, мало не буржуазними прихвостнями.

Нічого в тім дивного. Що стрінуло „Щоденні Вісти", се незавидна доля кождого раба. Якби „Щоденні Вісти" були шанували стремління свого народа до самостійного розвою своїх культурних і економічних сил, якби вони були виступали на кождім кроці проти всякого, хто посягає свої загребущі руки на Україну, якби вони клали на одну дошку всякого злодія без огляду на те, чи він йде з червоно-білим чи червоним прапором, тоді вони булиб добули пошанованне до себе навіть серед московських товаришів. Перемінившися в безхарактерного раба, який за охлап з його стола вимахує з вдячностю хвостом, вони не повинні тепер скавуліти, коли їх під столом копають як собаку. Се неминуча доля раба, що його вживають так довго, як довго його служба потрібна, а коли його робота стає злишна, викидають за двері, а коли він гнівається за те, то ще накладають йому розуму там, де ноги виростають.

Що редактори „Щоденних Вістий" не зрозуміли сеї науки, се теж не дивно. Ми навіть не віримо, щоби вони поправилися по десятьох таких прочуханах. В кого рабська душа, тому хиба могила випростує хребетний стовп. Рабство треба напятнувати не для них, а на те, щоби їх приміром ратувати перед моральною гниллю ще не заражені душі.

ПОСИЛАЙТЕ ТЕЛЕҐРАМИ ДО ҐЕНУЇ!

Адресувати так:

ECONOMIC CONFERENCE, GENOA, ITALY.

Про висилку каблеґрам повідомляти українські і місцеві американські часописі.

ЯК ДОВЕРШИТИ ПОЗИЧКУ?

Перша українська державна позичка в Америці, Позичка Національної Оборони, досягла досі суми $90,000.

Се сталось за яких 8 місяців, а ще лишається до зібрання $10,000, на що остає часу всего ледви 5 тижнів, бо як відомо усьому загалови з оповістки, Українсько-Галицька Місія оголосила, що **Позичка буде замкнена дня 25-ого мая с. р.** Се значить, що аби довершити Позичку, український загал в Америці мусить що тижня аж до дня 25-го мая с. р. складати найменьше по $2,000.

Чи се станеться, не знаємо, але віримо, що так станеться. Бож за успіх Позички кождий з нас одвічальний. Такої малої позички жаден нарід не оголошував в Америці, а якби ми мимотого ще її не зложили, то вороги використали би се в свою користь, кажучи, що Українці не підперли Української Галицької Позички, бо вони не годяться з тим, аби Галичина була відірвана від Польщі. А кромі того, що сказав би наш старий край, котрий заявив перед світом, що признає тільки своє правительство Петрушевича, якби дізнався, що американські Українці відмовили тому правительству фінансової помочі і змусили його замкнути свою діяльність?

У се годі повірити, бо американські Українці хотять разом зі старим краєм провадити боротьбу за вільність Галичини і таксамо твердо будуть стояти в боротьбі як старий край і ніколи Ляхови не уступлять.

Американські Українці і Галичина подали собі руки для спільної боротьби проти ворога і від неї не відступлять, поки не побідять.

Про становище американських Українців до справи Галицької України нема що сумніватись. Воно є і буде такесаме. І також нема сумніву про їх становище до Позички.

Ходить хиба тільки о те, **як довершити і перевершити Позичку.**

Дорогу до сього показало вже кілька українських громад і кількох українських громадян, котрі не чекали на других, але самі виступили перші і додали до своїх дотеперішних записів нові суми.

От маленька українська громада **в Бейон, Н. Дж.,** не ждала на велику українську громаду в Олифант, Па., ані на громаду в Джанставн, Па., ані на громаду у Вотервлит, Н. Й., ані на другі подібні громади, що забули сповнити як слід свій громадський обовязок, — але сама **подвоїла свій запис.** Перше Бейон виказував не цілих 600 долярів, а тепер двічі стільки. Бо ся мала українська громада знає, що не вижиданнем на других але власним трудом твориться діло.

А таксамо і деякі громадяни, як от **о. Пристай, д. Швед і д-ка Веселовська з Карнеґі, Па.,** також не ждали на других, але самі, хотяй зложили вже значнійші суми на Позичку, ще доложили $290 на поклик, аби скоро Позичку закінчити.

Се одинокий шлях до успіху! Лише при помочі тих, що розуміють справу і є патріотами на ділах а не на словах, може опиратись народня робота.

З тих, що на парадах хваляться своїм патріотизмом, нарід у своїй боротьбі не мати-ме ніякої помочі ані хісна. Се трутні.

Тож ми кличемо до наших патріотичних громад і до тих тисячів дійсних патріотів, на котрих плечах усе полягала народня громадська робота, аби вони тепер поспішилися та довершили і перевершили Позичку Національної Оборони.

Успіх Позички до означеного часу буде їх заслугою.

Трутнів треба лишити, нехай дбають за свої черева і за муншайн.

Буде вдяка від рідного краю народнім робітникам, але прийде і трутням відплата.

ДВА АКТИ „ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БРАТАННЯ" У ЛЬВОВІ.

Ще одна наука для Українців: Не братися з ворогом!

(Від власного кореспондента).

Дня 14. марта українське громадянство святкувало у Львові 25-літній ювілей сценічної праці **Івана Рубчака,** артиста українського театру в Галичині.

На се свято прибула також депутація від польських артистів львівського міського театру, зложена з п. Барвінського і Ловчинського.

В таких випадках депутації не приходять, коли не мають певности, що будуть радо приняті.

Як у сім випадку виглядала ся закулісова сторона вислання депутації польських артистів на ювилейне свято українського артиста, — чи хтось запросив сю польську депутацію, чи вона сама зголосилася, а хтось запевнив її, що буде радо принята, — не знаю, бо в пресі нема про се ніяких відомостий.

Досить, що депутація польських артистів явилася на ювілейне свято українського артиста, член депутації Ловчинський виголосив до ювилята Рубчака промову, **очевидно польською мовою,** розмяклий від сеї промови ювилят поцілувався з промовцем, **а українська публика зустріла цілу сю сцену голосними оплесками.**

Так виглядав **перший** акт сього „польсько-українського братання", де господарями були Українці.

А **другий** виглядав ось-як:

Через 10 днів, 24 марта, польська артистка львівського міського театру Ірина Трапшо обходила свій ювілей.

На сей ювілей прибула знов депутація українських артистів під проводом артистичного директора українського театру п. Олександра Загарова.

Та тут депутації українських артистів польські артисти звернули увагу, **щоб вони не промовляли українською мовою,** бо се може викликати демонстрацію польської публіки, а се не було би приємне ювилятці. Рівночасно, в присутности української делеґації, директор львівських міських театрів Чарновський, звертаючися до хору, заявив, що доки він директором, доти не допустить, щоби зі сцени львівського міського театру залунало українське слово.

Що-ж на се делеґація українських артистів? Гадаєте, що обернулася й відійшла геть, дізнавши такої польської гостинности? Ні, де там! Директор українського театру Загаров в обох львівських українських дневниках, „Громадськім Вістнику" і „Впереді", пояснює, що „його величезна пошана до ювилятки здержала його від сього". Отже делеґація українських артистів остала на святі, вдоволяючися тим, що польський артист Окорніцкий, промовляючи до ювилятки, зазначив, що до побіч польських артистів віддають їй пошану також українські артисти, і показав рукою на українську делеґацію, яка тоді мовчки передала ювилятці свій дарунок.

Так виглядав **другий** акт сього польсько-українського братання", де господарями були Поляки.

• • •

Тепер — що про все се каже львівська українська преса?

І „Громадський Вістник" і „Вперед" підносять культурність української публики, яка на святі Рубчака так горячо витала польську делеґацію і її польську промову, — і докоряють Полякам за їх ненависть до україньского слова.

„Громадський Вістник" пише:

„Приходилося нам прямо подивляти високу культуру української публики, котра в такій хвилі старалася забути криваві примари недавно минулого і здобулася на велику силу волі, відмежовуючи польських артистів від польської політики".

А „Вперед" просто одушевляється приняттєм польської делеґації на святі Рубчака. Ось слова його співробітника:

„Будучи свідком сього братання, в мені серце билося з радости, а моя сусідка в прегарній лілієвій суконці шепнула мені до вуха: — Час, щоби таке збратанне обох народів наступило не тільки на культурному, але й на політичному полі! — Найвисший час! — додає хтось з заду і так сильно бє в долоні, що аж певне попухли йому."

З приводу того приняття, яке зустріло українську делеґацію на польськім святі, той сам співробітник „Впереду" заввахує:

„Ех, культуро ти, культуро, що все і всюди величаєшся „висшою"! Коли ти справді будеш хоч така, яку мають Українці!"

В кінці треба зазначити, що так само провідник української депутації, директор українського театру Загаров, у згаданім письмі в обох українських дневниках дорікає Полякам, що вони не привитали української депутації так, як Українці привитали польську.

• • •

Все те — і ті оба акти „польсько-українського братання" і те, що пише про них українська преса, — дуже сумне для нас, Українців.

Поляки й Українці — се два ворожі табори, які ведуть з собою війну на життє або смерть.

Поляки хотять завоювати українські землі, винищити на них український нарід, зробити його вічним рабом Польщі і на віки панувати над ним на його землі.

Українці хотять скинути польське ярмо, визволити з польської неволі українські землі й утворити на них українську державу, в якій український нарід був би господарем своєї землі.

Війна між Поляками й Українцями ведеться не від нині, а від тоді, від коли зачинається історія. Вже Володимир Великий воював з Поляками за українські землі.

Останній раз почалася польсько-українська війна в 1918 р. Дякуючи помочи держав антанти, в сій війні побідила Польща, яка держить Галичину й инші українські землі в найстрашнійшій неволі.

Але український нарід не піддався, не признав польського ярма і веде далі боротьбу за своє визволенне зпід польського ярма.

В таких відносинах, коли польський завойовник стоїть ногою на українськім горлі і хоче задати українському народови смертний удар, — делеґація польських артистів являється на святі українського артиста.

Яка огидна комедія!

Невжеж польські артисти справді бажають розвитку української культури?

Ні, тисячу разів ні!

Всі ми знаємо, що в завойовницькім наїзді Польщі на українські землі брали участь усі верстви польського народу, що не піднявся ані один польський голос, який запротестував би проти польського наїзду на українську землю.

Відомо також, що між тими самими артистами польського театру у Львові, які вислали делеґацію на свято українського артиста, були такі, що з оружем у руці проливали українську кров, і такі, — особливо жінки-артистки, — що як аґенти польської поліції помагали винищувати Українців.

Чи ті люди могли щиро витати українського артиста, могли щиро бажати розвитку української культури?

Милиться „Гром. Вістник", коли думає, що можна „відмежувати польських артистів від польської політики".

Вистане поставити се понятте в **загальній** формі, а стане ясно, що **не можна відмежувати польської культури від польської політики.** Або скажім ще загальнійше: **Не можна відмежувати культури народу від політики.**

Повний розвиток національної культури можливий тільки в незалежній національній державі. А прецінь ніхто не подумає, що польські артисти львівського театру бажають українському народови незалежної національної державй, — ті самі артисти, які в старинній українській столиці насаджують польську культуру і для збереження тої польської культури на українській землі хотять зберегти польське панування над українською землею.

І коли ті польські артисти прийшли на свято українського артиста, то був акт милостині польського побідника над побідженим Українцем, а при тім акт польського фарисейства. Весь український нарід страждає в польській неволі, а тут Поляк має лице приходити до Українця з бажаннями розвитку української культури. Се так, як коли-б кат, заложивши шнурок на шию засудженого на смерть, бажав йому „многих літ".

І коли-б комітет для обходу ювілею Рубчака мав почутте національної самопошани, то був би попросив польську делеґацію не трудитися на свято українського артиста.

А коли комітет сього не зробив, то **повинна була се зробити українська публика.** Кождий Українець, присутний на святі, побачивши польську делеґацію, мав моральне право встати і в імени української публики попросити польську делеґацію опустити українське свято. **Українці на своїх національних святах не потребують приймати своїх ворогів! Український нарід вистане сам собі!**

Коли-ж і сього не зроблено, то українська публика повинна була відповісти на польську промову такою студеною, ворожою мовчанкою, щоб польська делеґація зрозуміла, що тут її вважають за смертного ворога!

На жаль нічого подібного не сталося.

А українська преса ще й підносить як заслугу української публики, що вона так горячо витала на своїм святі — **ворога!**

„Вперед" навіть тужить, коли таке саме збратанне настане на політичнім полі.

Нічого лекшого! Як пустили Ви ворогів на своє національне свято й витали їх промову, так пустіть їх на свою землю, повитайте їх панування,—і „збратанне" буде готове! Навіть дадуть Вам якусь автономію!

Перейдім до участи Українців на польськім святі.

Вже не спинююся над питанням, чого Українці там пішли. Пішли, очевидно, щоб віддячитися за участь Поляків у святі Рубчака.

Хоч треба ясно сказати: Чи може Українець, якого земля стогне в польській неволі, щиро бажати зросту польської культури, ще до того на українській землі, в українськім Львові, — бо-ж польська ювилятка є власне артисткою міського театру у Львові, того театру, на який польська управа міста Львова стягає також **українські податки** і за українські гроші укріпляє польську культуру на українській землі, в старинній українській столиці.

Доки який нарід є ворогом мого народу, доки він держить мій нарід в неволі, — я не можу тому народови-ворогови бажати добра, я ненавиджу його з цілої душі і стараюся на кождім кроці йому шкодити! На братанне прийде час тоді, коли він перестане бути ворогом.

Та нехай — що делеґація українських артистів пішла на польське свято.

Але коли їй там сказали: „Мовчіть!" чому вона зараз не вийшла?! Директор українського театру Загаров каже, що „його величезна пошана до ювилятки здержала його від сього".

Шановний Пане Директоре! Думаю, що **пошана до рідної мови повинна бути більша ніж пошана до артистки ворожого народу!**

• • •

Ось такі думки насунулися мені з приводу тих двох актів „польсько-українського братання" у Львові.

Нехай львівське українське громадянство і львівська українська преса не візьме мені сих уваг за зле. Не хочу ними докоряти тим, які що дня і що години ведуть важку боротьбу з польським ворогом. Я розумію, відчуваю і ціню їх подвиг.

Але болюче, що вони бодай на хвильку забули, що **ворог є все ворог та що все і всюди треба поводитися з ним як з ворогом.**

Коли хочемо, щоб наша справа перемогла, мусимо се все і всюди тямити.

Гайдельберг, 1. цвітня, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

ДУМКИ ПОЛОНЕНОГО.

Де не піду — барак,
Куди не гляну — дріт,
Як буда для собак
Для полонених світ.

Ах деж ти краю мій?
еД ви мої степи? —
Щось шепче: „кріпко стій!
Не нарікай, терпи!"

Гадаєш краще там?
Гадаєш добре їм?
Зневажений наш храм,
Зруйнований наш дім.

А всеж таки, — чекай!
А всеж таки, — кріпись!
І слухай: рідний край
Покличе нас колись!

Богдан Лепкий.

УКРАЇНСЬКІ ІНВАЛІДИ В НІМЕЧЧИНІ

Українська Громада в Таборі Целле в Німеччині просить помістити слідуюче писмо:

Українська Громада в Таборі Целле в Німеччині звертаєся отсею дорогою до всіх українських галицьких громад і орґанізацій в Америці, з проханнем о матеріяльну поміч для сорок двох (42) інвалідів, бувших українських галицьких старшин і стрільців, котрі не є в силі заробити на кусок хліба, а знаючи жертволюбивість галицьких Українців в Америці для нас як і для старого краю думаємо, що наш клич о поміч інвалідам знайде у всіх Українців Галичан в Америці співчуття. Жертви просимо слати на руки голови Укр. Гром. Когут Степан, Cellelager 3, bei Hannover, Deuschland.

Когут, гол. Укр. Гр.
Лісковський, секр.

Cellelager, 25. марта, 1922.

Ч. 3.

ЯК СКЛАДАЮТЬ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ?

Громадянин **ІВАН ШЕРЕМЕТА** із Сиракюз, Н. Й., переслав на позичку **600 ДОЛЯРІВ** в готівці враз з писмом слідуючого змісту:

„Низше підписаний засилаю до попередніх сто долярів ЩЕ НОВИХ ПЯТЬСОТ ДОЛЯРІВ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ. Я знаю, що то, що я позичаю, є марниця. Мої браття на Україні не позичили, а дали...! Дали всьо, що найдорозше. Дали своє здоровле, свою кров, ноги, руки, очи, серце, словом ціле своє життє віддали і то дали безповоротно в вічну память. А чи ми, американські Українці не сини тоїсамої землі? Чи ми маємо жалувати того доляра, яким ми, живучи в спокою, набивали наші кишені тоді, коли з братів наших лялась дорога і тепла кровця в обороні нашої рідної землі, тобто і нас самих? Як-щоб так кому з нас грозила смерть, то доляри певно знайшлибися у кождого, щоби себе ратувати. Чиж не маємо знайти їх на ратунок наших братів? Не сто, але пятьсот тисяч повинні ми зложити зараз, зтиха і без крику, бо тут ходить не о життє одиниці але о життє нашої Неньки України.

ІВАН ШЕРЕМЕТА."

ЩЕ СЬОГОДНЯ ВИПОВНІТЬ СЮ КАРТКУ І ВИШЛІТЬ ЇЇ ВРАЗ ІЗ ГРІШМИ (МОНІ-ОРДЕРОМ АБО ЧЕКОМ) НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, Dept. 2,
1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $. . . .00, словами . . . . . . , ... долярів як позичку Галицькій Державі. Гроші ці мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на борбу за визволення Галичини зпід польського панованя. Бонд (запис довжний) прошу прислати мені на такий адрес:

____

____

____

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦІ!

В справі приготовання до **ПОХОДУ** й докінчення **ПОЗИЧКИ**, відбудеться **в неділю, дня 23-го цвітня с. р.** о год. 2.45 сполудня в Українськім Народнім Домі (217 E. 6th St.) в Ню Йорку **НАРОДНЕ ВІЧЕ.**

Українців міста Ню Йорку й околиці просимо явитись громадно, бо справи дуже важні і пильні.

Ліга Горожан і Ветеранів.

НА ВІЧЕ, УКРАЇНЦІ МІСТА ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. И ОКОЛИЦІ, НА ВІЧЕ!

— котре відбудеться —

ДНЯ 23. ЦВІТНЯ 1922

(в Томину неділю)

о годині 2.30 пополудни,

в TURN HALL,

725 High Street, Elizabeth, N. J.

Родимці! Крайна пора щоб зійтись нам всім старшим і молодшим на конацьку раду, як помочи нашій безталанній Україні. Крайна пора щоб може останній раз напружити свої сили в обороні слушних прав рідного народу. Час довершити і перевершити Позичку Національної Оборони, аби не тішились ляхи та свої доморослі яничари що в нас нема сили прогнати їх, галапасів, зі своеї рідної землиці. Промовляти будуть визначні українські бесідники котрі роскажуть, хто нам брат і хто нам рад; подадуть способи боротьби проти клятих врагів нашого народа, способи, як боротись до осягнення повної самостійности. Крикнім могучим голосом протесту на конференцію в Ґенуї проти ганебних союзів ляцько-румунсько-московських, котрі ріжуть Україну кордонами. Ратуймо рідний край, щоб прокляте не впало на нас за нашу байдужність!

90,92 **Вічевий Комітет.**

BAYONNE, N. J.

Дня 23-го цвітня 1922 р. в неділю, відбудуться **ВЕЛИКІ ЗБОРИ** Ліги Ам. Горожан Укр, роду в Бейон, Н. Дж., в церковній гали на 25. улици, поміж Бродвей і Евеню Е. На зборах будесь обговорювати **дальша робота оборони Галичини. Будеться роздавати бонди усім тим котрі закупили. Фонд на процес Федака. Впис до Ліги Ам. Горожан Укр. роду.** Кождий щирий Українець і Українка з Бейон, Н. Дж. повинні явитися. Справи важні. А тим більше, що Ліга Ам. Горожан запросила на збори шан. гром. **М. Січинського.** Тому просимо не забути на точність о 2.30 (пів до третої) пополудни в неділю, 23. цвітня. 90-92

Сень Хандога, А. Бирич, І. Мельник.

P. S. По всяку інформацію щодо праці і роботи в справі Галичини тут в Бейон, Н. Дж., просимо звертатися до секретаря Ліги: John Melnyk, 92 Andrew St., Bayonne, N. J.

ПОЗІР! NORTHAMPTON І ОКОЛИЦІ.

Заходом **тов. читальні Просвіти ім. Івана Франка,** буде виставлена дуже гарна драма в 4-ох діях **ТЕРНОВИЙ ВІНОК** або **ЖЕРТВА ЦАРИЗМУ** в Українській Галі під Укр. греко-православною церквою на Newport Ave. в Northampton, Pa., **в неділю, дня 23. цвітня 1922 р.** о годині 7.30 вечером. Українські громадяни! Велика се драма українського народу, котру то переживав український народ за московських часів неволі і гнету, як царські салдати катували нагайками український народ, як тільки хто сказав марне слово щодо свободи, так зараз з ним на Сибір. Ся штука перший раз в тих околицях відограєсь, тож просимо як найчисленнійше прибути, бо се дуже цікава і поучаюча драма з якої всі будете вдоволені, за що ручить — КОМІТЕТ. 86,90,92

ПОЗІР! АНСОНІЯ І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Спів. тов. Боян при церкві св. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн., відограеся представленне **„СВЕКРУХА"**, в 3-ох діях, **в неділю, 23. цвітня 1922 р.** о 7-ій годині вечер в гали церковній. Дохід на церков.

91-92 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ В ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. І ОКОЛИЦІ! ВЕЛИЧАВИЙ І ПАТРІОТИЧНИЙ

КОНЦЕРТ в честь полягшим синам і донькам у світовій війні за волю, просвіту і самостійність Неньки України. Українська православна школа при церкві св. Івана Хрестителя на Савт Провіденс відсвяткує то величаве свято **в день 29. цвітня, то є в суботу,** на Golderberg Hall, 240 Willard Ave., та молоденька українська православна школа, той цвіт будуччини, виступає третий раз в народного велитня, під управою щирого учителя Володимира Рекрута. Програма концерту в 37 точках. Початок концерту о годині 7.30 вечер. До великого вшанування свята полягших наших борців за волю України запрошує — КОМІТЕТ. 92

NEWARK, N. J.

Українське товар. „Боян" устроює **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ** в честь поляглих героїв в боротьбі за волю України **в неділю, дня 23. квітня 1922** в церковній гали при Court St., Newark, N. J. Початок точно о годині 7. вечером. Ціни місць: 50 і 35 для дорослих, а 10 ц. для дітий. Запрошуємо весь український загал до численної участи в цім концерті, та помянути достойно наших борців за Волю України. — Христос Воскрес!

92 **Комітет Бояна.**

ДОПИСІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Справозданне Жіночої Громади в Ню Йорку.

Жіноча Громада в Ню Йорку заснована 4. грудня 1921 постановила собі за ціль нести поміч українським інвалідам в Галичині.

Досі, на сю ціль зібрано з представлень і балів $200.00, з колад $160.00. — Разом $360.00.

З сеї суми $60.00 переслано до Галичини інвалідам а сума $300.00 є ульокована на щадничій книжочці № 166883 в „Юніон Сейвінґ Бенк" в Ню Йорку.

Кромі сього квітуємо збірку для інвалідів в Стенфорд, Конн. і Бріджпорт, Конн., яку зібрала п. А. Кушнір підчас Великодних свят в сумі $30.65, за що Жіноча Громада складае щире спаси Біг.

При сій нагоді проситься весь загал український в Америці жертвувати щось на сю так важну і пекучу ціль. Жертви принимаеся в грошах і одежі. Адреса: Анна Куліковська, касієрка, 426 E. 6th Street, New York City.

ЗА ТОВАРИСТВО:
Марія Скубова, предс.
П. Дембіцька, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й.

На поміч українським інвалідам у Львові.

На руки тутешнього пароха о. Степана Склепковича прийшли зі Львова отсі два листи:

Земельний Банк Гіпотечний, спілка акційна, у Львові, ул. Підвале, ч. 7, Ч. 6654/791.

Львів, 8. лютого, 1922.

О. Стефан Склепкович, 331 Мур Евеню, Геркімер, Н. Й.

Повідомляємо вічливо, що належивість за чек ч. 2330330 на долярів 33.50 присланий нам письмом з 9/11, 921 виплатили ми Фондови Українських Інвалідів на руки Радника Лукавецького в квоті Мп. 115.575.

З високим поважаннем
Земельний Банк Гіпотечкий, Спілка акційна у Львові. Др. Лесь Кульчицький.

Український Дім Інвалідів у Львові, вул. св. Софії 25.

Ч. 157/22.

Львів, 14. марта, 1922

Всечесніщий Отче!

Отсим складаемо найсердечніщу подяку за одержану підмогу для українських інвалідів в сумі 33.50 дол., вислану на адресу Українського Горожанського Комітет дня 9/XI, 1921. Інваліди які просили самі о підмогу залучаючи свої фотографії, перебувають в „Українськім Домі Інвалідів", є без обох ніг і при помочі Вашої щедрої підмоги змогли ми справити уже по другій протезі (штучна нога) за що так вони самі як і ми дуже вдячні, бо прислуга має тимбільше неоцінену вартість, що ці нещасливці, що повзали як нелюди по землі змогли знов піднятися на ноги — хоч штучні.

Одна така протеза коштує у нас від 50—70 тисяч марок польських, а потрібуючих є дуже богато, тож не малу задачу взяв на себе Комітет Опіки над Інвалідами, коли Український Горожанський Комітет розвязано, нести таку поміч хочби в протезах, а серед тутешніх і нинішних обставин дуже а дуже тяжко.

Длятого дякуючи, апелюємо до Вас Всечесніщий Отче Добродію перекажіть нашим Братям в Америці, що найменша Ваша лепта дуже спасенна.

Дякуючи і поручаючися ласкавій памяти остаемо з глибоким поважанням.

За Комітет Опіки над Інвалідами у Львові:

Зенон Лукавецький

ПРОЦЕС СОРОК СІМОХ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи" з Европи).

Цими днями має відбутися в Москві на приказ Совнаркома процес 47 соціял революціонерів, котрих обжаловують за атентати на видніщих представників большевизму і на голову большевицького правительства.

Поміж обжалованими єсть богато таких, що працювали в революційних орґанізаціях ще за царату, сиділи в тюрмах та натерпілися чимало для добра своєї партії.

І ось тепер посипалися з цілого світа протести найвсілякійшого рода і в найвсілякійших тонах на адресу большевицького правительства проти такого поступовання. Деякі прямо грозять большевикам, що соціялісти цілого світа не простять їм цього, колиб їх 47 товаришів було покараних.

Навіть такі авторітети як Кавцкі й Анатоль Франс промовили своє слово в обороні товаришів, зсилаючись на почуття гуманности і на потребу суцільного фронту в боротьбі з буржуазією.

Секретаріят Амстердамського інтернаціонала робітничих синдикатів вислав на адресу Леніна ось яке письмо.

„Іменем великої більшости европейського пролетаріята протестуємо проти безнастанних переслідувань ваших політичних противників. Партія, котра тепер править Росією претендує до єдиного фронту всіх працюючих проти реакції. Коли ви хочете, щоби пролетаріят повірив, що ця пропаганда не єсть лицемірством, то треба сейчас покінчити з тером в Росії проти некомуністичних робітників".

Італійськіж робітничі союзи пишуть на адресу Леніна: „Четвертий конґрес італійського синдикального союза, посилаючи привіт товаришам революціонерам, котрі являються жертвами переслідувань „Чека", протестують проти їх увязнення і жадають, щоби їх зараз випущено на волю".

Поміж цими протестами з цілого світа не бракує і голосу Українських соціялістів-революціонерів (есерів). Лиш вони не мали способу, чи відваги післати свого протесту прямо до Леніна, а заадресували його в редакцію „Голосу Россії" у Берліні.

Ось цей голос: „Заграничний комітет У. П. С. Р. протестує проти неімовірного процесу над замкненими в совітських тюрмах соціялістами і домагається вирішення всіх непорозумінь між соціялістами й большевиками міжнародною соціялістичною комісією, котра повинна також розглянути всі дотеперішні пристрасні присуди большевиків над соціялістами, як приміром, присуд над центральним комітетом нашої партії". — Шаповал.

Над отсим голосом нам треба дещо спинитися.

Це голос невеличкої ґрупи з п. Микитою Шаповалом на чолі, так звані праві есери (до лівих належить проф. Грушевський). Голос з природи річей слабий, з котрим пп. Ленін і Троцький не числилибся і тому вони післали його на адресу соціялістичного „Голосу Росії". „Голос Росії" помістив цю заяву не на першій сторінці, де містить усякі протести проти процесу 47, лиш на другій, мовляв: також і українські есери протестують. Не вжеж не можна було оголосити цього протесту в українській пресі? І не вжеж не можна його було тримати в иншім тоні? Коли заграничні протести ставляться до большевицького процесу рішучо і з почуттям гідности й сили, наші есери домагаються вирішення „всіх **непорозумінь** між соціялістами, а большевиками міжнародною соціялістичною комісією. Значиться, коли цілий світ осуджує большевизм, як неймовірно злочинний режім наші есери йдуть на компромізм і балакають про **непорозуміння!**

Гарні непорозуміння! Загарбана наша земля, винищена інтеліґенція, протести працюючого українського селянства залиті кровю і здавлені езпримірним варварством, вивезено збіже і всяке добро, голод і недудуги, спричинені московськими бандитами і все те, для українських есерів типу д. Шаповала лиш непорозуміння між українськими есерами, а большевиками.

А якже буде виглядати порозуміння і як виглядалаб боротьба між цими партіями?

Якіж сумні дороги, по котрих блукають гуртки наших людий, викинених з рідної країни!

Що всі оті протести соціялістів цілого світа ріжної фарби і відтінків не пройдуть без враження на московський Кремль, це певно. От уже приходять вісти, що як би цей протест і не покінчився, а кара смерти єсть згори виключена. А другі вісти доносять, що процес відложений на пізнійше, — гень по ґенуенській конференції. Це можливо, бо большевицькі депутації і так бояться пускати в далеку дорогу, щоби їх благородні тіла не були наражені на надто діймаві привітання. Кремль ставить цілий проґрам, як має відбутися проїзд його „представників на ґенуенську конференцію.

Тому він і не хоче перед виїздом судити цих сорок сімох. А щож ми на це?

Як люде, для котрих досить уже проливу крови і знущань над людською душею, будемо дуже раді, коли цих 47 есерів не впаде жертвою большевицької насили.

Але всеж таки нам дивно, де була совість цих людий, що тепер протестують, тоді, як відбувалися процеси над Українцями, коли під криваву стінку ставали цілі ґімназії, цілі гурти не старих, випробованих борців а голову сих хлопчиків і невинних дівчат?

Де була совість світового пролетаріяту тоді, коли український працюючий народ боронився проти насильств і розбишацтва червоних московських бандитів?

Чи соціялісти Европи не чули про розстріл українського поета-соціяліста Чупринки?

Чи вони не чули й не знають, що й тепер діється на Україні?

Чомуж вони так завзято мовчали і мовчать?

Ф. Крегул.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МОСКІҐОН ГАЙТС, МИШ. Товариство Просвіта, 131 від. У. Н. Союза повідомляє, що мітинґ товариства відбудесь о 1-ій годині сполудня в неділю, 23. цвітня с. р. в домі Н. Іванова при 1413 Семюел ул.

ІСТОН, ПА. Товариство ім. Богдана Хмельницького, 137 від. У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний мітинґ товариства відбудесь о 2-ій годині пополудни дня 23. цвітня с. р. в галі читальняній під ч. 721 улиця 14.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, 339 від. У. Н. Союза повідомляє, що звичайний мітинґ братства відбудесь о 2-ій годині пополудни в неділю, 23. цвітня в галі Укр. Громади під ч. 610 Савт Американ ул.

ПРАВІДЕНС, Р. АЙ. Товариство ім. Т. Шевченка, 241 від. У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний мітинґ товариства відбудесь о 2-ій годині пополудни в неділю, 23. цвітня с. р. в галі Базар під ч. 150 Виллард евеню.

МИЛВОКІ, ВИСК. Товариство ім. Б. Хмельницького, 47 від. У. Н. Союза повідомляє, що звичайний мітинґ товариства відбудеться о 8-ій годині вечером в суботу, 6-го мая с. р. в парохіяльній галі.

МАЙНЕРЗВИЛ, ПА. Братство св. О. Николая, 78 від. У. Н. Союза повідомляє, що чвертьрічний мітинґ товариства відбудеться о 2-гій годині сполудня в неділю, дня 7-го мая, 1922, в парохіяльній галі.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Великого, 229 від. У. Н. Союза повідомляє, що мітинґ товариства відбудеться о 7-ій годині вечером в суботу, 22. цвітня с. р. в галі церковній при 7-ій ул. На поярдку нарад важні справи до полагодження. Кождий член має явитися. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Коцюпка, предс.; В. Тарас, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Товариство Укр. Січ, 170 від. У. Н. Союза повідомляє, що чвертьрічний мітинґ товариства відбудеться о 7.30 годині вечером в суботу, 22. цвітня с. р. в галі церковній. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Павкевич, предс.; П. Мелень, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, 27 від. У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний мітинґ товариства відбудеться о 3-ій годині пополудни в неділю, 23. цвітня в галі парохіяльній під ч. 93 Вен Бюрен ул. Просимо, аби кождий член явився на мітинґу. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00.5 — С. Лавровський, предс.; В. Заяць, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, 288 від. У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний мітинґ товариства відбудеться о 1-ій годині пополудни в неділю, 23. цвітня с. р. в галі Український під ч. 325 Карбон ул. На порядку нарад важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Маліцький, предс.; О. Періг, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. У. Н. Союза повідомляє, що звичайний мітинґ відбудеться о 1.30 годині пополудни в неділю, 23. цвітня с. р. в галі парохіяльній при Оклі і Райс ул. На порядку нарад буде справозданнє контрольної комісії. — С. Прокопів, предс.; М. Турко, секр.

ВИЛКС БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, 223 від. У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний мітинґ товариства відбудеться о 1-ій годині сполудня в неділю, 23. цвітня с. р. в галі парохіяльній при 635 Норт Рівер ул. На порядку нарад убде справозданнє контрольорів і докінченнє минувшого мітинґу. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Винник, предс.; Г. Ґулька, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, 62 від. У. Н. Союза повідомляє, що місячний мітинґ товариства буде в неділю, дня 23. цвітня с. р. в галі Українських Шеровців під числом 6177 Гленмор евеню, Вест Филаделфія. Початок о 3-ій годині пополудні. Проситься членів прибути, бо є важні справи до полагодження.—В. Волчанський, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Братство св. Володимира, 42 від. У. Н. Союза, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, дня 23. цвітня і розпічнесь точно о 2-ій годині сполудня в галі Укр. Нар. Дому під числом 148 Говп евеню. Всі члени мають явитись задля полагодження важних справ для добра братства. Пригадується членам про зєднанне нових братів членів, за так легким вступом до У. Н. Союза. — М. Мельник, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Бр. св. О. Николая, 175 від. У. Н. Союза, подає до відома своїм членам, що мітинґ, припадаючий на день 16-го с. м. відложено на день 23. цвітня с. р. з огляду на Великодні свята. — В. Шермета, пр.; Д. Макара, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома усім членам бр. св. Георгія, 239 від. У. Н. Союза, що з причини Великодних свят мітинґ не міг відбутися в сю неділю. Натомісць проситься усіх членів явитись на мітинґ в слідуючу неділю, 23. цвітня с. р. Проситься, щоби усі як найскорше посходились. Кождий, хто заплатить свою вкладку, буде звільнений пійти собі, де схоче. Проситься кождого, щоби був на час як найскорше, бо мітинґ розпічнеться о годині 12-ій вполудни. Хто не зможе прийти на мітинґ, то нехай свою вкладку занесе до касієра або предсідателя або секретаря, де кому вигіднійше і близше. Загалом вкладки треба платити перед мітинґом. Мітинґ буде у галі звичайній, де все. Хто хотів би заплатити у касієра скорше, то най зголоситься до нього. Його адреса: Іван Наконечний, 2549 E. Madison St., Phila., Pa., а до секретаря адресу кождий знає. — І. Жмутин, предс.; Іван Наконечний, кас.; Н. Волос, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217 У. Н. Союза, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться дня 23. цвітня, в неділю, о 4-ій годині. Нових членів будеться приймати за половину вступного до У. Н. С. Проситься всіх членів прибути на мітинґ і вирівнати свої залеглости. — І. Пастущин, секр.; М. Бінашевський, предс.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. св. Василія Великого, від. 229 У. Н. Союза, подає до відома, що місячний мітинґ відбудеться в суботу, 22. цвітня с. р. о годині 6-ій вечером в церковній галі на 7-ій улиці. Кождий член має явитися на означений час і вирівнати свої залеглости, які довгує. Є богато членів, що не приходять на мітинґи, тілько присилають діти; таксамо у нашім відділі є члени, що научились платити що два місяці. Більше того не буде. Такий член буде суспендований, котрий не заплатить або не зголоситься до секретаря. Є також богато важних справ до полагодження на тім мітинґу. М. Коцюпко, предс.; М. Фидицький, кас.; В. Тарас, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Отсим подається до відома членам Запорожської Січи ім. Богдана Хмельницького, 245 від. У. Н. Союза, що квартальний мітинґ відбудеться дня 23. цвітня с. р. точно о другій годині сполудня. Присутність всіх членів конечна, бо є справи важні. Перше, згідно з ухвалою минувшого мітинґу, треба замовити відзнаки для Січи. Будуть взірці до вибору, яких Січовики будуть бажали. Друге, контрольна комісія здасть справозданне за три місяці. Є також другі справи важні, котрих покищо не можна оголошувати публично, поки справа не дозріє. Отож, козаки і Ви Дніпрові Русалки, будьте на поклик готові і явіться на час! Кождий козак має припровадити нового члена і затягнути у реєстр батька Хмеля. Січовичка січовичку. Тож до діла. — М. Палажій, предс.; В. Гасій, секр.

ЗНАРЯДДЯ КРУЖЕННЯ КРОВИ.

Коли врізатися, то з тіла витікає червона теч, кров. Коли подивитися на кров через сильно побільшуючі скла, бачимо, що властива теч безбарвна, а червоний колір крови походить від малесеньких грудочок. Їх і називаємо червоними тілцями крови. Червоні тільця крови мають вигляд маленьких кружочків, таких малесеньких, що промір їх завдожки ледви на одну тисячну частинку міліметра.

Щоб кров могла виконати своє завданне, вона мусить у нашому тілі кружити. Знаряддя, яке порушує всю кров у нашому тілі, се серце. Серце має вигляд грушкуватого мішочка, з дуже грубими мясистими стінами. Поздовжною стіною воно переділене на дві половині, праву й ліву, а кожда половина ще на дві частині: верхню, звану передсінком, і нижню, звану коморою. Через те серце має два передсінки й дві коморі. Між правою та лівою стороною серця нема ніякого переходу, але в стінах, що відділюють передсінки від комір, є отвір, яким кров може дістатися із передсінка до комори, але вернути назад не може, тому, що тоді оті отвори замикаються особливими заставками. Із комір і передсінків виходять грубі цівки, які зараз же розгалужуються все більше й більше та розходяться по цілому тілі.

Коли чоловік живий, тоді серце завсіди рухається і то так, що комори й передсінки на переміну то розширюються то кораться. Це діється рівночасно так, що тої хвилі, коли передсінки розширюються, тоді й комори корчаться, а коли комори розширюються, тоді передсінки корчаться.

Придивімося зараз, що через такі рухи серце діється із кровю. Жили, які входять до правого передсінка, наповнені нечистою і зужитою кровю; отже, коли правий передсінок розшириться, тоді в нього вливається ота нечиста і зужита кров та виповнює його. Видима річ, оскільки із згаданих жил вилилося до серця, остільки в них налилося зараз же зужитої крови із нутра тіла так, що вони ніколи не випорожнюються. Коли вже правий передсінок наллється кровю, тоді він корчиться, а кров мусить з нього вийти і вливається до правої комори. До жил вона назад вернути не може, раз тому, що оті жили вже знов наповнилися кровю, а по друге й тому, що отвір, яким входить кров до передсінка, так само замикається такою заставкою, яка не пускає крови назад. Видима річ, що рівночасно згадана комора розширюється і через те в коморі є досить місця на згадану кров. Коли вже права комора наповниться кровю, тоді вона корчиться, а згадана кров випливає жилами до легень. Тут ця кров протискується тонесенькими, мов волосочки, жилами аж до самих міхурчиків, де вона стрічається із свіжим повітрям. Із цього повітря втягає кров у себе кисень, а натомість із неї виходить у легень шкодливий вугляний квас або так званий двокис вугля і так відсвіжена й прочищена, вертає вона иншими жилочками назад до серця, а власне до лівого передсінка, який саме тої хвилі розширюється. Коли цей передсінок скорчиться, кров переходить до лівої комори, що саме тоді розширюється, а коли ця комора скорчиться, виходить кров із серця у жили якими вона розходиться по всьому тілу. У тілі кров тратись кисень і пожиточні поживні складники, занечищується ріжними шкодливими складниками та вертає назад до правого передсінка серця. Подорозі змішується вона із пожиточними складниками нашої поживи, які з кишок вливаються до жили, що приносить нечисту кров до серця.

Оттак наша кров кружить по нашому тілі та розносить усім його частинам кисень і відповідно виготовлену поживу. І тому, коли хочемо бути здоровими, треба дбати, щоб кров могла добре виконувати це своє завдання. Отже перш за все треба відживлюватися тільки відповідною, здоровою поживою та не пити алькогольних отруйливих напоїв, бо вони затроюють кров. Потім дбати також про це, щоб дихати чистим свіжим повітрям, бо в ньому богато животворного кисня; остерігатися нечистого й зужитого повітря, та не курити, бо тим також кров затроюється. Вкінці треба дуже берегтись усіх заразливих хоріб, бо їх зарази витворюють дуже сильні отрути, якими затроюють кров і ціле наше тіло, нищать його й спричинюють хоробу і передчасну смерть. Дуже корисний вплив на нашу кров має також сонячне світло; воно зміцнює й оживлює її, а тим піддержує наше здоровля. Тому треба як найбільше перебувати на сонячному світлі та мешкати в ясних, до сонця звернених хатах.

Додаткове знаряддя, що стоїть у звязку із круженням крови, се нирки. Маємо дві нирки, праву й ліву, а лежать вони хребетній стороні черевної ями, при хребетині, там де починаються останні ребра. Виглядом своїм нагадують вони велику, подовгувату фасолю, та утворені із дуже тонесеньких цівок. Кров, яка кружить по нашому тілі, переодит через нирки і там полишає всі непотрібні й шкодливі плини, які в ній нагромаджуються підчас її круження. Цей плин називається мочею. Моч спливає знирок осібним ицівками до мочового міхура, що в низу черевної ями, поза лоновими кістьми. Коли мочовий міхур вже повний, тоді моч виділюється із нашого тіла. Щоби нирки були здорові й добре прочищували кров, треба перш за все оберігати їх од перестуди. Наслідком сильної перестуди можна дістати запалення нирок, тоді вони перестають прочищувати кров і наступає затроєння. І тому взімку або в дорозі на вітрі треба тепло одягатися та в теплі держати нижню частину тулуба. Також треба берегтися сильного або хоч слабого та постійного подражнювання нирок алькогольними напоями, та такими гострими річами як: перець, паприка, гірчиця й петрушка, бо це дуже шкодливе.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КАДЕТСЬКИЙ КОРПУС В КАНАДІ

За апробатою еп. Н. Будки заложився минулого року в Митрополичій Бурсі в Сейнт Боніфас (коло Виннипеґу, Манітоба) Кадетський Корпус, який є зареєстрований в Оттаві під назвою: Кадет Кор, Львів, Нр. 926.

Попри фізичні вправи крісами кадети також піднесли голос протесту минулого року в телеґрамі до Лойда Джорджа в Кан. у Франції, проти ляцького насильства над Східною Галичиною. Кадети є свідомими Українцями і добрими горожанами Канади, а також свідомі того, що коли рідна Вітчина буде їх потребувати, так вони все готові будуть послужити їй.

В лютім сього року відбувся перегляд кадетів ґенералом Кеченом в бараках Мінто, де наші українські кадети найдуже хвалив наш український львівський Корпус Кадетів і висловив своє велике вдоволеннє. При сій візиті кадетів, котрих було близько 1.000, були й інші достойники, котрі товаришили ген. Кеченови.

З кінцем лютого с. р. наші кадети брали спеціяльні лекції в посиланню телеґрам на полі за помочию хоруговок. Перейти іспит потреба 95%. З чотирнайцяти десять перейшло іспити, отже випередили інших кадетів у Виннипеґу. В Сейнт Джон Колеґії на 40 кадетів лише 8 перейшло, а се показує, що українські кадети пописались під сим зглядом знаменито. Ті, що не брали сього року курсу, жалують, бо кождий, хто перейшов іспит, дістав по пять долярів з Оттави. Свідоцтва мають прийти небавком.

Отсі кадети перейшли іспит і дістали бонус по 5 долярів: Андрей Пура, Стефан Рошко, Петро Стиранка, Антін Гарлінський, Теодозій Озеро, Теодор Іванчук, Григорій Шевчук, Іван Лукій, Іван Сирник, Михайло Твердун.

Тепер студенти вправляються в стрілянню й декотрі досягають 80%. При кінці року будуть нагороди для найлучших стрільців. Отже можливо, що й кадети львівського корпусу попишуться добре, бо охотно практикують і все більший поступ осягають в стрілянню. Лише охоти, а зібемо других.